

Výroční zpráva Archivu Biskupství brněnského za rok 2016

Základní a kontaktní údaje instituce

Název: Biskupství brněnské
Adresa: Petrov 8, 601 43 Brno
IČ: 00445142
Telefon: 533 033 111
Fax: 543 237 063
E-mail: brno@biskupstvi.cz
web: www.biskupstvi.cz

Základní a kontaktní údaje archivního pracoviště

Adresa: Odbojářů 803, 664 61 Rajhrad
Adresa pro písemný styk: Petrov 8, 601 43 Brno
Telefon: 530 506 873
E-mail: archiv@biskupstvi.cz
Akreditace: Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru archivní správy a spisové služby, z 23. srpna 2011 (č. j. MV-89876-3/AS-2011) o udělení akreditace soukromý archiv (§ 57 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů)
Status:

I. Personální podmínky archivu

Tab. č. 1

Systemizovaný a skutečný stav pracovníků a jejich funkční zařazení

Druh pracovní činnosti	systemizovaný stav	skutečný stav
vedení archivu	1	1
předarchivní péče, zpracování archiválií, badatelské služby, projekt Databáze kněží brněnské diecéze	2	2

Se správou archivu je spojeno vedení ústřední spisovny Biskupství brněnského.

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Tab. č. 2: Počty a velikost archivních souborů členěné podle evidenčních statusů

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Archiv		Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	počet
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10	
536000010 - Archiv Biskupství brněnského	N:	136	360,26 0	25,16 0,00	136	360,26 0	25,16 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 340
	Z:	236	1071,74 0	74,84 0,00	236	1071,74 0	74,84 0,00	nepoškozeno:	46	speciální: 1
	I:	128	923,99 0	64,52 0,00	128	923,99 0	64,52 0,00	poškozeno:	400	referenční: 0
								nezjištěno:	10	
	Σ:	456	1432,00 0			1432,00 0		Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 341
								poškozeno [ks]:	6853	
<i>Dílčí souhrn oblasti 6:</i>	N:	136	360,26 0	25,16 0,00	136	360,26 0	25,16 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 340
	Z:	236	1071,74 0	74,84 0,00	236	1071,74 0	74,84 0,00	nepoškozeno:	46	speciální: 1
	I:	128	923,99 0	64,52 0,00	128	923,99 0	64,52 0,00	poškozeno:	400	referenční: 0
								nezjištěno:	10	
	Σ:	456	1432,00 0		456	1432,00 0		Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 341
								poškozeno [ks]:	6853	

Archiv	2	Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	počet
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10		
Souhrn	N:	136	360,26 0	25,16 0,00	136	360,26 0	25,16 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 340
	Z:	236	1071,74 0	74,84 0,00	236	1071,74 0	74,84 0,00	nepoškozeno:	46	speciální: 1
	I:	128	923,99 0	64,52 0,00	128	923,99 0	64,52 0,00	poškozeno:	400	referenční: 0
	Σ:	456	1432,00 0		456	1432,00 0		nezjištěno:	10	všechny: 341
							Ze zapsaných ev. jednotek:			
							poškozeno [ks]:	6853		

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
 Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
 I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
 Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (≠N:+Z:)
- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
 [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 Z: [bm] ... zpracovaná metráž
 [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 I: [bm] ... inventarizovaná metráž
 [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
 [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

- *** Vykazované ... archivní soubory s evidenčním statutem 1, 2 nebo 3
 **** metráž [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové metráži
 MB [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové velikosti
 evidenčních jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 2: Počty a velikost archivních souborů členěné podle evidenčních statusů

Archiv		Archivní soubory								
		Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+5		
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**	
536000010 - Archiv Biskupství brněnského	N:	24	139,26 0	0	0	0	112	221,00 0	0	0
	Z:	17	696,46 0	0	0	0	219	375,28 0	0	0
	I:	9	680,92 0	0	0	0	119	243,07 0	0	0
	Σ:	48	835,72 0	0	0	0	410	596,28 0	0	0
<i>Dílčí souhrn oblasti 6:</i>	N:	24	139,26 0	0	0	0	112	221,00 0	0	0
	Z:	17	696,46 0	0	0	0	219	375,28 0	0	0
	I:	9	680,92 0	0	0	0	119	243,07 0	0	0
	Σ:	46	835,72 0	0	0	0	410	596,28 0	0	0

Archiv	Archivní soubory								
	Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+ 5		
	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
Souhrn	N:	24	139,26 0	0	0 0	112	221,00 0	0	0 0
	Z:	17	696,46 0	0	0 0	219	375,28 0	0	0 0
	I:	9	680,92 0	0	0 0	119	243,07 0	0	0 0
	Σ:	46	835,72 0	0	0 0	410	596,28 0	0	0 0

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
- Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
- I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
- Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (≠N:+Z:)
- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
- [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Z: [bm] ... zpracovaná metráž
- [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- I: [bm] ... inventarizovaná metráž
- [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
- [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

Ve smyslu Metodického pokynu č. 1/2014 OASSS MV byla v roce 2016 dokončena druhá fáze delimitace fondů farních a děkanských úřadů od státních okresních archivů. Fyzické předání a převzetí se uskutečnilo počátkem roku 2016. Podpisu dodatků ke smlouvám s Moravským zemským archivem dosud dosaženo nebylo, předpokládá se v roce 2017. V malém rozsahu byla dokončena i delimitace archiválií, nalezených ve státních okresních archivech v průběhu GI 2012-2013 a spadajících do vlastnictví církve. V druhé polovině roku 2016 Biskupství brněnské požádalo Moravský zemský archiv v Brně o předání velkostatkových fondů, které byly na základě zákona č. 248/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi navráceny biskupství, prozatím však ponechány v péči Moravského zemského archivu v Brně na základě depositní smlouvy (Velkostatek Chrlice a statek Přízřenice, Velkostatek Podolí a Kapitulní velkostatek).

Nejvýznamnější akcí roku se stalo zprovoznění nového archivního depositáře. Přístavba čekala více než rok na dosažení spolehlivě příznivých klimatických podmínek. Stěhování archiválií bylo spojeno s celkovou reorganizací ukládacího systému tak, aby bylo dosaženo přehlednějšího uložení archivních fondů a sbírek s dostatečnou rezervou na budoucí přírůstky, i s dílčí revizí úplnosti stěhovaných archivních souborů.

III. Výběr, zpracování a využívání archiválií

Tab. č. 1

Protokoly o výběru archiválií

a) ve skartačním řízení

Původce	Počet protokolů	Množství posouzených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v %	Počet správních řízení podle § 10 odst. 3
Oblastní charita Jihlava	1	2,40	2,40	100	0

b) mimo skartační řízení

Původce nebo vlastník	Počet protokolů v členění podle § 11 odst. 1	Množství posouzených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v bm v příp. písm. b	Množství vyřazených dokumentů v % v příp. písm. b	Počet správních řízení podle § 12 odst. 4
Řkf. Ždánice	1	1,90 ¹	0,18	9,62	0
Biskupství brněnské – fond Děkanský úřad	1	0,11	0	0	0

¹ Z toho 0,03 bm byly předány SOKA Hodonín.

Zdánice					
Řkf. Cizkrajov	1	0,27	0	0	0
Řkf. Šitbořice	1	0,34	0	0	0
Řkf. Staré Hobzí	1	0,15	0	0	0

Kontrola protokolů podle § 52 písm. i) a podle § 79 odst. 2 písm. f)

Kontroly protokolů Archiv Biskupství brněnského jakožto archiv soukromý neprovádí.

Tab. č. 3

Zpracování archiválií

Zpracovávání archiválií v roce 2016 prováděno nebylo, a to jednak pro jiné úkoly, jednak v důsledku očekávání brzké možnosti využívání softwaru odpovídajícímu novým Základním pravidlům pro zpracování archiválií. (Nakonec se však stejně ukázalo, že tato situace nastane až podstatně později.)

Tab. č. 4

Využívání archiválií

Počet badatelů celkem	Z toho cizinců	Počet badatelských návštěv	Počet správních řízení podle § 38 odst. 2	Počet zapůjčených evidenčních jednotek	Počet vypůjčených evidenčních jednotek	Počet rešerší pro úřední potřebu	Počet rešerší pro soukromé účely
88	1	153	0	15	0	45	72

počet evidenčních jednotek předložených badatelům k nahlédnutí	911
počet zodpovězených badatelských dotazů (včetně tematických soupisů archiválií badatelům ke studiu)	124
počet kopií zhotovených badatelům	160
počet zhotovených ověřených kopií	56
počet výpisů	2
počet skenů zhotovených badatelům	434
počet povolení vydaných badatelům ke zhotovení kopií vlastní reprodukcí technikou	56
počet snímků zhotovených badateli vlastní reprodukcí technikou	12976
počet připravených povolení k publikaci	3
počet exkurzí v archivu	1
počet účastníků exkurzí v archivu	12

Oproti roku 2015 vzrostl počet badatelů (z 59 na 88), badatelských návštěv (z 99 na 153), vypracovaných rešerší a zodpovězených badatelských dotazů (z 210 na 241) i množství archiválií předložených badatelům k nahlédnutí (z 504 evidenčních jednotek na 911). Mezi badateli převažovali zájemci o dějiny jednotlivých farností a regionální dějiny vůbec, stavební vývoj kostelů i drobnou sakrální architekturu, církevní hudbu, osobnosti

veřejného života z řad kněží, častými tématy studia byly dějiny klášterů, perzekuce katolické církve v období totality, genealogie, objevovala se ale i témata méně obvyklá jako kupř. historická meteorologie a dějiny přírodních katastrof. Archivní dokumenty sloužily pro potřeby diecézního církevního soudu, nadále probíhalo dodatečné dohledávání dokladů k restitučním záležitostem.

Nadále pokračoval projekt Databáze kněží brněnské diecéze, a to zpřesňováním stávajících dat.

IV. Stav archiválií

Tab. č. 1

Prověrky fyzického stavu

Počet prověrek fyzického stavu	Z toho AKP	Z toho NKP	Počet případů zjištěného poškození
0	0	0	0

Tab. č. 2

Extrémní naměřené hodnoty teploty a relativní vlhkosti podle přílohy č. 5 k vyhlášce č. 645/2004 Sb., odst. II.

Místo měření	Datum měření	Teplota v °C	Relativní vlhkost v %
Depozitář I	6. 1. – 7. 2.	13,8 – 15,5	36,2 – 37,9
- " -	31. 5. – 5. 10.	18,4 – 19,5	42,2 – 46,9
Depozitář II	11. 6. – 8. 10.	17,6 – 18,9	41,1 – 50,2

Tab. č. 3

Množství zhotovených kopií za rok 2016

Název archivního souboru	Počet políček bezpečnostního mikrofilmu	Počet kusů bezpečnostních negativů	Počet políček studijních kopií	Počet digitálních kopií
-	-	-	-	0

V roce 2016 se završila účast diecézního archivu na mezinárodním projektu Monasterium, na 300 zdigitalizovaných listin bylo zpřístupněno na portále International Centre for Archival Research (ICARUS).

V. Konzervace a restaurování

Tab. č. 1

Druh archiválií	Značka archivního souboru	Zkonzervováno a zrestaurováno
Počet pergamenových listin	-	-
Počet papírových listin	-	-
Počet přivěšených pečetí	-	-
Počet perg. rukopisů	-	-
Počet papír. rkp. nebo knih (a folie?)	-	-
Počet vazeb	-	-
Počet spisů	-	-
Počet map	-	-
Počet grafických listů	-	-

Nové přírůstky procházejí již před vstupem do ústřední spisovny sterilizací. Očista materiálu od prachu se provádí ještě před výběrem archiválií. V depozitáři archivu bylo prováděno preventivní chemické ošetření archiválií proti výskytu plísní.

Tab. č. 2

Konzervování a restaurování zakázkovým způsobem

Název firmy	Počet zakázek	Náklady v Kč
-	-	-

VI. Odborná spolupráce, prezentace archivu, vzdělávání, ostatní činnost

Pro dobu rekonstrukce věže kostela sv. Josefa, kterou provádí církev řeckokatolická, zajistil diecézní archiv uložení historických dokumentů a pamětních předmětů, nalezených v makovici věže. Zároveň došlo ke zpracování a popisu nálezu.

Na letní měsíce roku 2016 připravil diecézní archiv výstavku Zbožná putování na místa vzdálená i blízká, již se připojil k akcím Mezinárodního dne archivů. Výstavka v prostorách archivu byla přístupná od 13. 6. do 8. 8. 2016. Téma poutí návštěvníky zjevně zaujalo, takže komentované prohlídky se pravidelně stávaly příjemným sdílením vzpomínek a dojmů mezi účastníky. Speciální exkurzi uspořádal archiv pro klienty Chráněného bydlení sv. Luisy v Rajhradě 22. 6. 2016.

Kopie archivních materiálů posloužily jako exponáty výstav, pořádaných diecézním muzeem a věnovaných stavebnímu vývoji brněnské katedrály „Super hanc petram – brněnská katedrála na přelomu 19. a 20. století“ a „Vzhůru k nebi popatř, člověče!“, obě v termínu od 23. 6. do 25. 9. 2016.

Pracovníci archivu se zúčastnili školení, seminářů a konferencí:

- Seminář Nižší klérus mezi Tridentinem a osvícenstvím – FF Ostravské univerzity 8. 2. 2016 – s informačním příspěvkem o projektu Databáze kněží brněnské diecéze
- Seminář o spisové službě a skartačním řízení v elektronickém systému – Biskupství královéhradecké – 6. 9. 2016
- Seminář Péče o knihovní a archivní fondy – Ústav chemické technologie restaurování památek VŠCHT Praha – 15. 9. 2016
- Školení operátorů PEvA – Institut pro veřejnou správu Praha – 2. – 4. 11. 2016 – Benešov
- Konference Představení pořádacího software ELZA – NA Praha – 9. 11. 2016
- Seminář péče o pořádacího software ELZA – NA Praha – 28. 11. 2016

VII. Provozní záležitosti

V souvislosti se zprovozněním archivní přístavby bylo pořízeno nábytkové vybavení do většiny nových prostor a doplněno vybavení starší části.